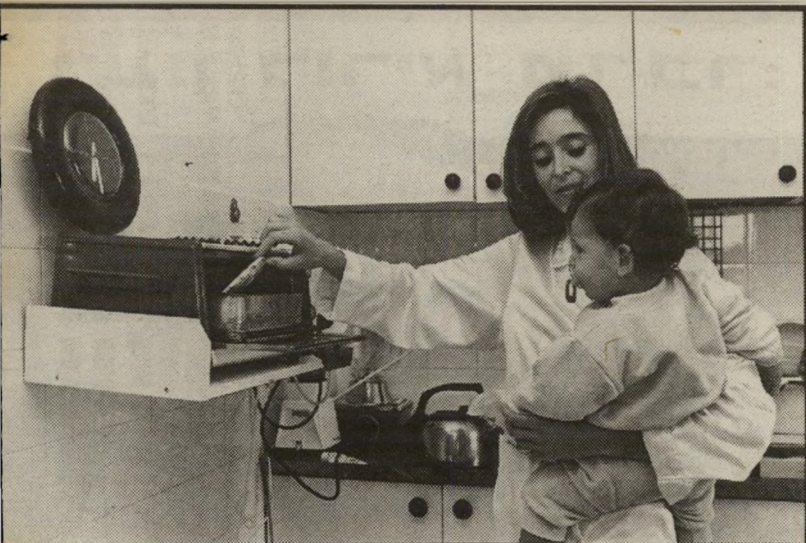
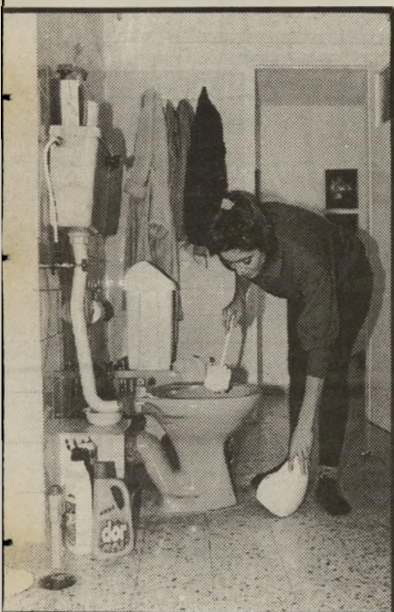

עורו,

עקרות הבית!

7.05 דניאל התעוררה. היא רעבה וצריך להכין לה דייסה. עד שידתחו המים, אני ממשירה פיתות, כדי להכין אותן לליאת וליוסי לבית-הספר. יד אחת מחזיקה בדניאל, השנייה אווזת בפינה. השרירים כבר רגילים לעבודה זו.

10.30 גמרתי לגהץ. איזה לחץ. עוד לא הספקתי לבשל. ניקוי שרותים תמיד דוחה ארוחות.

9.00 סוף-סוף נגמר הוויכוחים בין הילדים. אני לבד. ממה להתחיל קודם? ערימות הכביסה לעולם לא נגמרות.

14.00 גמרו לאכול צהריים. יוסי מפרע לליאת להכין שעורים. "אמא, תוציאי אותו!" ניגשת לחדר של ליאת לבדוק מה קורה. ליאת מבקשת עזרה. בחדר השני יוסי מתלונן שמשעמם לו. בינתיים שומעת פרק בתנ"ך מפי ליאת.

מיכל ואבי קמים בבוקר. עוד לפני שמיכל מספיקה לנשום, מתחיל אבי לחלק לה הוראות: "היום את צריכה לעשות יסודי את חררה-שינה ואת התריסים בסלון. לארוחת-הצהריים תבשלי כרוב ממולא ועוף בגריל".

אבי הוא מעביד קשה. מיכל יודעת שהוא יכול לפטר אותה. בהכנעה היא תופסת את שוואב-האבק ומתחילה למלא הוראות, להזיז את המיטה הכפולה, לגלגל את השטיח.

פתאום היא נזכרת שהמורה של בתם ביקשה ממנה לבוא לפגישה בבית-הספר בשעה 10.00 בבוקר. אבי כבר עזב את הבית, מיכל נאלצת להתחיל לחפש אחריו. עליה לבקש ממנו רשות מיוחדת לצאת ממקום

מדוע לא תוכר עקרת?

הבית כעובדת? מדוע לא

תיהנה מחופשה שנתית,

ביטוח לאומי, פרישה בגיל

60? לרות רוניק הבלתי-

נלאית יש פיתרון: הקמת

איגוד מיקצועי, ומיד.

שרית רום, צילם: אלי דסה

רום מיקצועי. למעשה נמצאת עקרת-הבית במילכוד כפול — מצד אחד היא לא יוצאת לעבוד, ולכן אינה יכולה להכניס את ילדיה ל"מעונות-יום. מעונות-היום הם בינתיים רק לנשים עובדות. מצד שני, גם אם היה לה מיקצוע בעבר, הרי שהיא הולכת ושוכחת אותו, אינה מתפתחת יחד עם ההתפתחות הטכנולוגית. למשל, אשה שהיתה מזכירה בכירה חייבת כיום ללמוד להפעיל מחשב ומעבדת-מילילים. המיומנויות והמיקצועיות נשחקות".

רום רוניק מעוניינת, במסגרת האיגוד, לאפשר לנשים ללמוד על חשבון האיגוד את החלקים החסרים במיקצוען, כדי ש"תוכלנה להשתלב מחדש בעבודה. לא רק על עורה בלימודי-מיקצוע מדובר, זהו למעשה הפרט הפחות משמעותי. החשוב מכל, לדעת רוניק, הוא לאפשר רווקא לכל אלפי עקרות-הבית, שאינן רוצות לצאת לעבודה, לזכות בתנאים סוציאליים כמו של נשים עובדות. מיקצוע ככל מיקצוע אחר.

רות רוניק: "אין חובת-ביטוח לעקרת-הבית מפני תאונות הקורות לה במהלך העבודה, או בדרך לקניות. אין מי שיטפל בעקרת-הבית במשך מחלתה. כמה פעמים נשמעת האימרה הירדועה של האשה — אני אפילו לא מרשה לעצמי להיות חולה וכמוכן אין לעקרת-הבית זכאות לחופשת-ילדה. עקרת-הבית החוזרת מבית-החולים חייבת מייד לחזור ולטפל במשקביתה ובילדיה.

"האיגוד המיקצועי ידאג לאפשר לעקרת-הבית לקבל עזרה בתקופה זו. האיגוד ידאג לארגן חופשות שנתיות לנשים.

"לעקרת-הבית אין אפשרות לצאת ל"חופשה שנתית. אני מכירה עשרות רבות של נשים שלא יצאו לחופשה 23 שנים. היות ואנחנו חיים בחברה שבה הדברים נמדדים בכסף, הרי שעקרת-הבית צריכה לקבל הטבות כספיות, כמו פריזון כספי של חופשה שנתית או חופשה ממשית.

"האיגוד ידאג לאפשר לעקרת-הבית לציבור זכויות לפנסיה ולקיצבת-זיקנה. גם עקרת-הבית צריכה להיות מסוגלת להורקן בכבוד. יש להעריך את עבודתה בערכים כספיים, ובהתאם לסכום שיוחלט, לדאוג לפנסיה משמעותית".

בעניין הפנסיה יכולה להיווצר בעייה לא-קטנה בהרבה מאור בתים בישראל. לדוגמה: ביום הולדתה ה-60 על אסתר להפסיק את עבודתה ולפרוש לפנסיה. איך יגיב משה, בעלה, אחרי שתגמור אסתר לכבות את נרות יום-ההולדת שלה ותבריו: "וזה, בזה הרגע אני יוצאת לפנסיה. מכאן ואילך יסתררו הכלים לבד. האיגוד דואג לי, אני מתחילה לקבל פנסיה, אתה תצטרך להסתדר בעצמך". ל"משה לא תהיה ברירה, הוא יצטרך להפסיל שרוליים ולהתחיל לנקות....

למשה אפילו לא תהיה האפשרות לפנות (המשך בעמוד 48)

העבודה לכה שעות. כשהיא מאתרת אותו סוף-סוף, מסרב אבי לאפשר לה לעזוב את הבית. "יש לך היום הרבה עבודה, בריוק הזמנתי את החשמלאי ואת צריכה לחכות לו. את לא יכולה לפגוש היום את המורה". בתם מושעת מבית-הספר.

מצחיק? אם אכן יקום איגוד מיקצועי ל"עקרות-הבית, הרי שיתקיימו יחסי עובד-מעביד בין הבעל לעקרת-הבית. כמו זה היה חלק בלתי-ינתן מחיייה-המשפחה.

רות רוניק, מנהלת המסון לנשים מוכות בהרצליה, מחזיקה בתיקה זה ומן רב את מצע האיגוד המיקצועי. עכשיו, היא חושבת, הגיע הזמן להפוך את החלום למציאות.

רוניק: "כ" 30 אחוז מחבריה-ההסתדרות הם עקרות-בית, שלא לדבר על עוד רבבות נשים שאינן חבריה-ההסתדרות, שגם מיקצוען הוא עקרת-בית.

"ההסתדרות מעולם לא עשתה למענן דבר, ולא דאגה להגן על זכויותיהן. עקרת-בית הנשאלת למיקצועה עונה ברוב המקרים — אני סתם עקרת-בית. דימויה העצמי ירוד ביותר. גם ההערכה החברתית של עקרת-הבית היא נמוכה. שלא לדבר על ההערכה המישפחתית.

עקרת-הבית עובדת הרבה מאוד שעות עבודה, לפעמים אפילו שתיים-שלוש מישרות רצופות, ללא כל פיצוי וללא תנאים סוציאליים אלמנטריים, ללא שכר וללא קיי"